

לקוטי תורה • פרשת במדבר • מאמר 8

ביאור מעט ע"פ כי גדול יום יזרעאל

ביאור קצר על "כי גדול יום יזרעאל"

"היום הגדול" של יזרעאל הוא גילוי אריך אנפין לעתיד לבוא, חסד טהור, שבו אין יום ואין לילה. הוא צומח ממה שאנו זורעים כעת, כשאנו מאחדים את שתי הנטיות שלנו ועוסקים בצדקה ובחסד; ובו יאיר גם בעולם הגלוי שלמטה המדרגה הנעלמת שלמעלה מהפרסא.

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק

LikuteiTorah.com

הפרשה החסידית

/likuteitorah.com/he/likutei-torah/bamidbar/8

הנקודה

"היום הגדול" של יזרעאל הוא גילוי אריך אנפין לעתיד לבוא, חסד טהור, שבו אין יום ואין לילה. הוא צומח ממה שאנו זורעים כעת, כשאנו מאחדים את שתי הנטיות שלנו ועוסקים בצדקה ובחסד; ובו יאיר גם בעולם הגלוי שלמטה המדרגה הנעלמת שלמעלה מהפרסא.

כל קטע: לשון המאמר, אחר כך התרגום, ואחר כך ביאור קצר תחת קו זהב. המספרים הקטנים בלשון המאמר מפנים להערות שבסוף.

המאמר בקצרה

ביאור קצר זה בא בהמשך למאמר על "והיה מספר בני ישראל". הזוהר מכנה את העתיד "יום אחד", שאינו יום ואינו לילה, משום שיום ולילה קיימים רק "מצדנו". יום ולילה הם ז"א ונוקבא; לעתיד לבוא יתגלה אריך אנפין, שלמעלה משניהם, ואז "הלילה כיום יאיר". "מצדנו" פירושו גם שהייחוד שלמעלה בא בעקבות עבודתנו: כאשר אדם עושה את שני לבבותיו לאחד, וגם היצר הרע פונה לה, השמאל נכלל בימין שלמעלה. עבודה זו היא זריעה, "יזרע אל": הצדקה והחסד שאנו עושים כעת הם כלי לגילוי העתידי של "רב חסד", כשם שהגוף הוא כלי לנשמה. הזוהר מחיל את הביטוי "יום אחד" גם על חג השבועות, וייתכן שבכך מוסבר מנהג ישראל להישאר ערים בלילה זה. פירוש נוסף ל"מספר בני ישראל": החלוקה בין הנסתר לנגלה היא בחזה, הן בז"א והן באריך אנפין. מה שנמצא למעלה מהפרסא אינו מגיע כעת למדרגות התחתונות; לעתיד לבוא יעלה העולם הגלוי אל הנסתר, והעולם שלמטה יהיה כמו העולם שלמעלה.

מבנה

1	היום הגדול: לא יום ולא לילה	11-3	"היום הגדול" שבנבואת הושע הוא "יום אחד" שבנבואת זכריה, שאינו יום ואינו לילה, שכן אלה קיימים רק "מצדנו". יום ולילה הם ז"א ונוקבא; גילוי אריך אנפין לעתיד לבוא הוא למעלה משניהם.
2	"מצדנו": שני הלבבות והזריעה	4-5	כמו ב"דע את היום", שני הלבבות נעשים לאחד כאשר גם היצר הרע פונה לה; הדבר ממשיך את השמאל אל הימין שלמעלה ומייחד את הו"י עם אלקים. אתערותא דלתתא זו היא זריעה, שמצמיחה לעתיד לבוא את אריך אנפין, שבו "אין שמאל".
3	חג השבועות וזריעת החסד	6-7	הזוהר מחיל את הביטוי "יום אחד" על חג השבועות, שבו הכתר של אריך אנפין מגיע לז"א; מכאן, אולי, המנהג להישאר ערים בלילה זה. "היום הגדול" נמשך על ידי "יזרע אל" — הצדקה והחסד שאנו זורעים כעת, והם כלי ל"רב חסד".
4	נסתר ונגלה באריך אנפין	8-9	גם באריך אנפין קיימת החלוקה בין נסתר לנגלה בחזה, במקום שבו מסתיים היסוד דעתיק. המדרגה הנעלמת הזאת, שמעל הפרסא, אינה מגיעה כעת לז"א ולנוקבא; לעתיד לבוא היא תגיע אליהם, למעלה מכל מספר.
5	"ממתניכם ולמטה": הפרסא	10	הפרסא שבחזה, בדומה לקרום שבגוף האדם, מפרידה בין העולם המאוחד שלמעלה לבין עולם הפירוד שלמטה, שהוא מקורם של בריאה, יצירה ועשייה. לעתיד לבוא יעלה העולם הגלוי שלמטה למדרגת העולם הנסתר שלמעלה.

אריך אנפין אריך אנפין

הפרצוף של כתר, שלמעלה מז"א ומנוקבא; עליו אומר הזוהר "אין שמאל", אלא חסד בלבד. גילוי לעתיד לבוא הוא "היום הגדול", "יום שכולו ארוך".

ז"א ונוקבא זעיר אנפין ונוקבא

המדות ומלכות, המקבלת מהן. הם "יום" ו"לילה", המדרגות שבהן חלים צמצום והעלם.

אתערותא דלתתא אתערותא דלתתא

עבודת האדם המעוררת תגובה מלמעלה. כאן מדובר באיחוד שתי הנטיות, ובצדקה ובחסד שאנו "זורעים" כעת.

נסתר ונגלה סתים וגליא

החלוקה בפרצוף בחוזה: למעלה ממנו החסדים המכוסים שביסוד, המסתיים שם, ולמטה ממנו החסדים המגולים. חלוקה זו קיימת בז"א וגם באריך אנפין.

הפרסא פרסא

המחיצה שבחזה, בדומה לקרום שבגוף האדם, המפרידה בין העולם המאוחד שלמעלה לבין עולם הפירוד שלמטה, שהוא מקורם של בריאה, יצירה ועשיה.

קטע 1 • 11-3

היום הגדול: לא יום ולא לילה

1 ביאור מעט¹ ע"פ כי גדול יום יזרעאל²

ביאור קצר על הפסוק "כי גדול יום יזרעאל"

הפסוק הוא בהושע ב, ב, בהפטרה של פרשת במדבר, והוא בא לאחר "והיה מספר בני ישראל" (הושע ב, א). תוספת קצרה זו מסבירה מהו "היום הגדול" וכיצד עבודתנו כעת מביאה אותו.

2 ביאור ענין כי גדול יום הוא כמ"ש בזהר ח"ג [חלק ג'] דקל"ד ע"ב הה"ד [הדא הוא דכתיב] יום אחד הוא יודע³ כו'

ביאור ענין "כי גדול יום" הוא כפי שנכתב בזהר, חלק ג', דף 134b: "זהו [פירוש] מה שכתוב: 'יום אחד, שיוודע' וכו",

הזהר המצוטט כאן (חלק ג', 134b) מדבר על הזמן שבו עתיק יומין, הרובד הפנימי ביותר של כתר, מתעורר, ואומר שזמן זה נקרא "יום אחד", תוך ציטוט מזכריה 14:7. אדמו"ר הזקן מזהה את "יום הגדול" של הושע עם "יום אחד" זה.

עד לא אתקרי לא יום ולא לילה דלית יום אלא מסטרא דילן⁴ ולית לילה אלא מסטרא דילן.

עד: "הוא אינו נקרא לא יום ולא לילה, כי אין יום אלא מצדנו, ואין לילה אלא מצדנו".

הזהר ממשיך ואומר שיום זה אינו נקרא לא יום ולא לילה, משום שיום ולילה קיימים רק "מצדנו". החלוקה ליום ולילה שייכת לרבדים שיש להם זיקה אלינו; הפסקאות הבאות מסבירות את משמעות הדבר.

3 ופירש שם בספר רוח דוד כי יום ולילה הם ז"א ונוק' [ונוקבא]. אבל לעתיד שיהיה גילוי א"א כתיב לא יום ולא לילה⁵ והיה לעת ערב יהיה אור דלילה כיום יאיר.⁶

ובספר רוח דוד מפרש שיום ולילה הם ז"א ונוקבא. אבל לעתיד לבוא, כשיתגלה אריך אנפין, נאמר: "לא יום ולא לילה, והיה לעת ערב יהיה אור", שכן "הלילה יאיר כיום".

ספר רוח דוד מפרש שיום ולילה הם ז"א — המדות — ונוקבא, מלכות, המקבלת מהן. לעתיד לבוא יתגלה אריך אנפין, שלמעלה משניהם; אז, כפי שנאמר בזכריה, יהיה "לא יום ולא לילה", וגם הערב עצמו יהיה אור, שכן "הלילה יאיר כיום".

קטע 2 • 41-5

"מצדנו": שני הלבבות והזריעה

4 וענין אומרו דלית יום ולילה אלא מסטרא דילן. יובן ע"פ משנ"ת [מה שנתבאר] במ"א בד"ה וידעת היום^{7,8}

כוי פי

ואת ענין דבריו, "שאינ יום ולילה אלא מצדנו", נבין על פי מה שהתבאר במקום אחר, במאמר המתחיל "וידעת היום" וכו'. פירוש הדברים:

כדי להסביר את דברי הזוהר "מצדנו", אדמו"ר הזקן מסתמך על המאמר המתחיל "וידעת היום" (דברים ד, לט), שעל פי הערת קה"ת נאמר בפרשת ואתחנן. להלן הסברו.

כמו שהיום הוא עם הלילה ושניהם אחד כך והשבות אל לבבך שכמו שהוא בזמן כך הוא כנפש שהשני לבבות

כפי שהיום כולל את הלילה ושניהם יחד הם אחד, כך גם ב"והשבות אל לבבך": כפי שהדבר הוא בזמן, כך הוא כנפש; שני הלבבות,

"היום" נדרש ככולל גם את הלילה, שכן היום והלילה יחד הם יום אחד. כך גם "לבבך" נכתב בשתי אותיות בי"ת, ומרמז על שני לבבות: מה שנכון בזמן נכון גם כנפש.

שהם היצ"ט [היצר טוב] והיצה"ר [והיצר הרע] הם שניהם כאחד שגם היצה"ר [היצר הרע] ישוב לאהבת הוי' כד אתכפ"א סט"א [סטרא אחרא]⁹ כוי

שהם היצר הטוב והיצר הרע, נעשים שניהם כאחד; גם היצר הרע ישוב לאהבת הוי', כאשר הסטרא אחרא נכפפת וכו'.

שני הלבבות הם היצר הטוב והיצר הרע, והם נעשים לאחד כאשר גם היצר הרע פונה לאהבת ה'. דברי הזוהר "כאשר הסטרא אחרא נכפפת" מתארים זאת: כשהצד האחר נכפף, כבוד ה' מתעלה.

ומזה וידעת כי הוי' הוא האלקים שנמשך להיות חיבור ויחוד של שם הוי' עם שם אלקים שבאתעדל"ת [שבאתערותא דלתתא] תליא מלתא שע"י והשבות אל

ומכאן "וידעת כי הוי' הוא האלקים": נמשכת התחברות ויחוד של שם הוי' עם שם אלקים. הדבר תלוי באתערותא דלתתא, בכך שעל ידי "והשבות אל

המשך הפסוק, "כי הוי' הוא האלקים", הוא התוצאה: שם הוי', המבטא את הקב"ה כפי שהוא למעלה מכל ומחיה את הכול, מתייחד עם שם אלקים, המבטא את הקב"ה כפי שהוא בהעלם ובהגבלה. ייחוד זה למעלה תלוי באתערותא דלתתא, במה שהאדם עושה תחילה.

לבבך שיהיו ב' הלכבות כאחד שישוב גם היצה"ר [היצר הרע] להיות בטל לגבי היצ"ט [היצר טוב] נמשך כמ"כ [כמו כן] למעלה שיהיה שמאל אתכליל בימינא,

לבבך", ששני הלכבות יהיו כאחד, וגם היצר הרע ישוב ויתבטל בפני היצר הטוב, נמשכת כך גם למעלה בחינת "השמאל נכלל בימין".

כאשר האדם מאחד את שני לבבותיו, כך שהיצר הרע מתבטל בפני הטוב, הדבר ממשיך למעלה ייחוד מקביל: "השמאל נכלל בימין" — הגבורה נכללת בחסד.

וזהו ענין שמזכירין מדת לילה ביום ומדת יום בלילה בברכת יוצר אור ובברכת מעריב ערבים כו' וז"ש [וזהו שכתוב] דלית יום

וזהו ענין הזכרת מידת הלילה ביום ומידת היום בלילה, בברכת "יוצר אור" ובברכת "מעריב ערבים" וכו'. וזהו שנאמר: "שאיין יום

ברכת הבוקר שלפני קריאת שמע, "יוצר אור", מזכירה גם את החושך, וברכת הערב, "מעריב ערבים", מזכירה גם את האור. הזכרת הלילה ביום והיום בלילה מבטאת את אותו חיבור בין הפכים.

אלא מסטי' [מסטר] דילן ולית לילה אלא מסטי' [מסטר] דילן שכמו שהיא בנפש כך הוא בעולם, וגם כי באתעדלית [באתערותא דלתתא] תליא.

אלא מצדנו, ואין לילה אלא מצדנו: כפי שהדבר הוא בנפש, כך הוא בעולם; וגם הדבר תלוי באתערותא דלתתא.

זהו פירוש דברי הזוהר "אין יום אלא מצדנו": היום והלילה מתאחדים למעלה כפי שהם מתאחדים בנפש, והאיחוד למעלה תלוי באתערותא דלתתא.

5 והנה ע"י אתעדלית [אתערותא דלתתא] זו שהיא בבחי' זריעה נצמח לעתיד בחי' גילוי א"א שהוא בחי' רב חסד דלית שמאלא בהאי עתיקא¹⁰ ולא שייך שום יום ולילה כלל

והנה, באמצעות אתערותא דלתתא זו, שיש בה בחינה של זריעה, יצמח לעתיד גילוי בחינת אריך אנפין, שהיא בחינת "רב חסד", שכן "לית שמאלא בהאי עתיקא" — אין בה שום צד שמאל, ולא שייך בה כלל יום ולילה [שם].

עבודת ה' זו דומה לזריעה: כמו זרע, היא נושאת פרי מאוחר יותר. מה שיצמח לעתיד הוא גילוי אריך אנפין, "רב חסד", שעליו נאמר בזוהר "לית שמאלא בהאי עתיקא": הכול ימין, הכול חסד, ולכן אין שם מקום ליום ולילה.

כמו בזו"נ [בזעיר אנפין ונוקבא] דשייך בחי' צמצום והסתר כו' (ועמ"ש במ"א ע"פ והי' [והיה] אור הלבנה כאור החמה כו' כאור שבעת הימים¹¹ כו').

כמו שהם שייכים בז"א ובנוקבא, שבהם שייכות בחינת צמצום והסתר וכו' (וראו מה שנכתב במקום אחר על הפסוק "והיה אור הלבנה כאור החמה" וכו', "כאור שבעת הימים" וכו').

יום ולילה שייכים רק בז"א ובנוקבא, שבהם יש צמצום והסתר. ההערה שבסוגריים מפנה למאמר על ישעיהו ל', כו', המתאר את העתיד שבו אור הלבנה יהיה כאור החמה.

קטע 3 • 61-7

חג השבועות וזריעת חסד

6 וזהו ענין ויברך ובוהר ח"ג [חלק ג'] פ' אמור דצ"ו ע"ב פ"י ג"כ פסוק והיה יום אחד הוא יודע^{12,13} כ"י על

חג השבועות והיינו לפי שבשבועות נמשך לז"א הכתר מא"א [מאריך אנפין] ממש.

וזהו ענין "ויברך". ובוהר, חלק ג, פרשת אמור, דף צ"ו ע"ב, מוסבר גם הפסוק "והיה יום אחד הוא יודע" וגו', שהוא מתייחס לחג השבועות. כלומר, בחג השבועות נמשך הכתר לז"א מאריך אנפין עצמו.

המילה "ויברך" מופיעה כאן בלי הפסוק שהיא לקוחה ממנו, והטקסט אינו מבאר אותה. לאחר מכן הוזהר, חלק ג, פרשת אמור, דף צ"ו ע"ב, מפרש את "יום אחד" על חג השבועות, ואדמו"ר הזקן מסביר מדוע: בחג השבועות ז"א מקבל את הכתר מאריך אנפין עצמו.

ומה"ט [ומהאי טעמא] י"ל [יש לומר] מנהג כל ישראל להיות נעורים בחג השבועות כדי להמשיך מבחי" גם לילה כיום יאיר¹⁴ כ"י.

ומטעם זה אפשר לומר שזהו הטעם למנהג כל ישראל להיות ערים בחג השבועות: כדי להמשיך מבחינת "גם לילה כיום יאיר" וגו'.

זהו טעם למנהג להיות ערים במשך כל ליל חג השבועות: כדי להמשיך את הבחינה שבה "גם לילה כיום יאיר", למעלה מהחלוקה בין יום ללילה. בהערות קה"ת מצוין מקור המנהג בשולחן ערוך, אורח חיים סימן תצ"ד, ובמפרשיו, המביאים אותו בשם הוזהר.

7 וע' בפ"י הרמ"ז [הרב משה זכות] שם בפ"י יודע להו"י והיינו שזהו התגלות דעת עליון שלמעלה מעלה מבחי' וידעת היום כ"י, וזהו ענין

ועיינו בפירוש הרמ"ז שם על משמעות הביטוי "יודע להו"י": זו התגלות דעת עליון, הגבוהה לאין ערוך מן הבחינה של "וידעת היום" וכ"י. וזהו עניינו של

הרמ"ז, בפירושו לזוהר שם, מסביר ש"יודע להו"י" פירושו התגלות דעת עליון. דעת זו גבוהה לאין ערוך מן הדעת שאדם משיג באמצעות "וידעת היום", כפי שתואר לעיל.

כי גדול יום¹⁵ פ"י התגלות בחי' א"א יום שכולו ארוך וכ"ז [וכל זה] נמשך על ידי יזרע אל זריעת הצדקה והחסד עכשיו אשר זהו כלי לגילוי בחי' ורב חסד.

"כי גדול יום" — כלומר, התגלות הבחינה של אריך אנפין, "יום שכולו ארוך". וכל זה נמשך באמצעות "יזרע אל" — זריעת הצדקה והחסד עכשיו, שהיא כלי לגילוי הבחינה של "ורב חסד",

ה"יום הגדול" הוא אפוא התגלות אריך אנפין, המכונה לעתיד לבוא "יום שכולו ארוך". את "יזרעאל" שבהושע דורשים כ"יזרע אל", כלומר "ה' יזרע": הצדקה והחסד שאנו זורעים עכשיו הם הכלי להתגלות העתידית של "ורב חסד".

כגופא לנשמתא (כמ"ש במ"א ע"פ ה' יחתו¹⁶ מריביו וע"פ אני הוי' אלקיכם דפי' ציצית). וזהו אל עליון גומל חסדים טובים:¹⁷

כמו הגוף לנשמה (כפי שמבואר במקום אחר, על הפסוק "ה' יחתו מריביו" ועל הפסוק "אני הוי' אלקיכם" שבפרשת ציצית). וזהו [פירוש] "אל עליון גומל חסדים טובים".

החסד שלנו קשור לחסד העליון כמו גוף לנשמה השוכנת בו; כאן מפנים למאמרים על "ה' יחתו מריביו" ועל "אני הוי' אלקיכם", בסיום פרשת ציצית. המילים "אל עליון גומל חסדים טובים", מן הברכה הראשונה בתפילת העמידה, מחברות את המדרגה העליונה עם החסד באותו אופן.

קטע 4 • 81-9

נסתר ונגלה באריך אנפין

8 ועי"ל [ועוד יש לומר] בפ"י והיה מספר כו' ע"ד מ"ש במ"א שבחינת סתים וגליא הני"ל דחסדים המכוסים והמגולים הני"ל הוא כמ"כ [כמו כן] למעלה מעלה עד רום המעלות עד אין קץ כו' ואפילו בא"ק [באדם קדמון] כו'.

ויש לומר עוד בפירוש "והיה מספר" וכו', על דרך מה שנכתב במקום אחר: שגם הבחינה של "נסתר ונגלה" שהוזכרה לעיל, של החסדים המכוסים והחסדים המגולים שהוזכרו לעיל, קיימת גם למעלה מעלה, עד רום המעלות, עד אין קץ וכו', ואפילו באדם קדמון וכו'.

כאן מובא פירוש נוסף ל"והיה מספר בני ישראל". הזוג "נסתר ונגלה" שהוזכר לעיל — החסדים המכוסים שבתוך יסוד דאימא והחסדים המגולים שמתחתיו — חוזר בכל דרגה גבוהה יותר, אפילו באדם קדמון.

ועיין בע"ח [בעץ חיים] שער¹⁸ אריך אנפין פ"א וספ"ב [וסוף פרק ב'] בהג"ה [בהגהה] ובשער או"א [אבא ואימא] פ"א שיסוד דעתיק המתלבש בא"א מסתיים¹⁹ ג"כ

ועיינו בעץ חיים, שער אריך אנפין, פרק א' ובסוף פרק ב' בהגהה, ובשער אבא ואמא, פרק א': יסוד דעתיק, המתלבש באריך אנפין, מסתיים גם הוא

בעץ חיים, בשערים העוסקים באריך אנפין ובאבא ואמא, מבואר שיסוד דעתיק, המתלבש בתוך אריך אנפין, מסתיים בחזה של אריך אנפין.

במקום החזה דא"א²⁰ ע"ד יסוד אימא בחזה דז"א כו'. וזהו ענין סתים וגליא שלמעלה מעלה בא"א ע"ד שהוא בז"א כו'.

במקום החזה של אריך אנפין, בדומה ליסוד דאימא שבחזה של ז"א וכו'. וזהו ענין "נסתר ונגלה" גם למעלה מעלה, באריך אנפין, בדומה למצב בז"א וכו'.

הדבר מקביל לז"א, שבו יסוד דאימא מסתיים בחזה. כך גם באריך אנפין, מה שמעל החזה הוא "נסתר" ומה שמתחתיו הוא "נגלה".

9 והנה ז"א מלביש לא"א לנהי"י [לנצח הוד יסוד] שבו כנזכר לעיל ובחי' כתר דז"א מלביש לחלק הת"ת [התפארת] דא"א שתחת הפרסא כמ"ש במ"ח מסכת הלידה דהיינו למטה מהחזה דא"א.

והנה ז"א מלביש את אריך אנפין, כלומר את נצח, הוד ויסוד שבו, כפי שהוזכר לעיל; וכתר דז"א מלביש את חלק התפארת של אריך אנפין שמתחת לפרסא, כמובא במשנת חסידים, במסכת הלידה — כלומר, מתחת לחזה של אריך אנפין.

ז"א מלביש את הספירות התחתונות של אריך אנפין — נצח, הוד ויסוד שלו — כפי שנאמר לעיל. אפילו החלק העליון ביותר של ז"א, הכתר שלו, מגיע רק לחלק התפארת של אריך אנפין שמתחת לפרסא, כלומר מתחת לחזה שלו, כפי שכותבת משנת חסידים.

נמצא בחינת הסתים דא"א מה שלמעלה מהפרסא ששם מסתיים יסוד דעתיק אשר הוא המשכת אור אי"ס בחי' תחתונה שבמאציל כו' אינו נמשך ומתלבש כלל בז"א וכ"ש [וכל שכן] בנוק' [בנוקבא].

נמצא שהבחינה הסתומה של אריך אנפין, זו שמעל לפרסא, במקום שבו מסתיים יסוד דעתיק, שהוא המשכת אור אין סוף, הבחינה התחתונה שבמאציל וכו', אינה נמשכת ומתלבשת כלל בז"א, ועל אחת כמה וכמה שלא בנוקבא.

לכן החלק הסתום של אריך אנפין, שמעל לפרסא, במקום שבו מסתיים יסוד דעתיק ונמשך אור אין סוף, הבחינה התחתונה שבמאציל, אינו מגיע כלל לז"א, ועל אחת כמה וכמה שלא לנוקבא.

אכן לעיל [לעתידי לבוא] אשר יתעלה בחי' עלמא דאתגליא להיות במדרגת עלמא דאתכסיא ממש כך עדיין גם למעלה בא"א יתפרש כן וממילא שגם בזו"נ [בזעיר אנפין ונוקבא] שמלבישי לא"א יהיה גילוי זה שמבחי' יסוד דעתיק ממש שלמעלה מהפרסא שבא"א כו'.

אולם לעתיד לבוא, כאשר בחינת העולם הגלוי תתעלה ותהיה ממש במדרגת העולם הנסתר, באותו אופן גם למעלה, באריך אנפין, הדבר יתפרש כך; וממילא גם בזו"נ, המלבישים את אריך אנפין, תהיה אותה התגלות שמבחינת יסוד דעתיק ממש, שמעל לפרסא שבאריך אנפין וכו'.

לעתיד לבוא העולם הגלוי יתעלה למדרגת העולם הנסתר, וגם באריך אנפין תתגלה הבחינה הסתומה. אז ז"א ונוקבא, המלבישים את אריך אנפין, יקבלו התגלות מיסוד דעתיק ממש, שמעל לפרסא.

וזהו ג"כ נכלל בפ"י והיה מספר בניי [בני ישראל] כו' אשר לא ימד ולא יספר.²¹ כי לפני אחד מה אתה סופר.^{22, 23} (ועיין בפ"י הרמ"ז [הרב משה זכות] בזהר בראשית דף ח' בד"ה אודמנת למהוי):

וזה נכלל גם בפירוש "והיה מספר בני ישראל" וכו', "אשר לא ימד ולא יספר", כי "לפני אחד, מה אתה סופר?" (ועיינו בפירוש הרמ"ז לזוהר, בראשית, דף ח', בד"ה "אודמנת למהוי").

זהו גם פירוש הדברים "אשר לא ימד ולא יספר": ספירה שייכת במקום שיש בו חלוקה, אך בדרגה זו הכול אחד — "לפני אחד, מה אתה סופר?" הטקסט מפנה גם לפירוש הרמ"ז לזוהר, בראשית, דף ח'.

קטע 5 • 101

"ממתניכם ולמטה": הפרסא

10 ומכ"ז [ומכל זה] יובן ג"כ מ"ש בד"ה ששים המה מלכות^{24, 25} בענין ביאור המאמר מפלגך לעילאי²⁶ כו' מפלגך לתתאי. דמפלגך לתתאי היינו מ"ש ומשם יפרד.²⁷

ומכל זה יובן גם מה שכתוב במאמר המתחיל "שישים המה מלכות", בענין ביאור המאמר "מפלגך לעילאי" וכו', "מפלגך לתתאי": "מפלגך לתתאי" הוא מה שכתוב "ומשם יפרד".

הדברים מבהירים גם את המאמר "שישים המה מלכות" (שיר השירים ו, ח), המבאר את הביטוי בגמרא "מפלגך לעילאי... מפלגך לתתאי" (סנהדרין לט ע"א). "מפלגך לתתאי" הוא התחום של "ומשם יפרד" (בראשית ב, י), שבו הנהר האחד היוצא מעדן נחלק לנהרות רבים.

ונקרא מפלגך לתתאי כי מקור התהוות בי"ע הוא מבחי' מלי דאצילות שמקבלת מלמטה מהחזה דז"א וכמ"ש בזהר בראשית (דלי"ב ע"ב)

והוא נקרא "מפלגך לתתאי", מפני שמקור התהוותם של בריאה, יצירה ועשיה הוא מבחינת מלכות דאצילות, המקבלת מתחת לחזה של ז"א, וכו' שכתוב בזהר, בראשית (דף לב ע"ב),

החצי התחתון הוא מקור העולמות בריאה, יצירה ועשיה, המתהווים ממלכות דאצילות; ומלכות מקבלת מתחת לחזה של ז"א. הוזהר (חלק א, לב ע"ב) מביא משל לגבול הזה.

ע"פ יהי רקיע בתוך המים²⁸ אית קרומא במציעות מעוי דבר נש כו' והבדילה הפרוכת²⁹ כו' והקרום היינו הפרסא שמתחלת מהחזה מצד פנים³⁰ כמ"ש במק"מ [במקדש מלך] שם בשם האוצ"ח [האוצרות חיים].

על הפסוק "יהי רקיע בתוך המים" נאמר: "יש קרום באמצע מעוי של אדם" וכו'; "והבדילה הפרוכת" וכו'. והקרום הוא הפרסא, המתחילה מן החזה בצד הפנים, כמו שכתוב שם במקדש מלך בשם אוצרות חיים.

על הפסוק "יהי רקיע בתוך המים" מדמה הוזהר את הרקיע לקרום שבאמצע גופו של אדם, המבדיל בין העליון לתחתון, ומביא את הפסוק "והבדילה הפרוכת", על הפרוכת שבין הקודש לקודש הקודשים. מקדש מלך, בשם אוצרות חיים, מזהה את הקרום עם הפרסא, המתחילה בחזה בצד הקדמי של הגוף.

(ועיין בע"ח [בעץ חיים] שער או"א [אבא ואימא] פ"ג [פרק ג'] מזה. ובשער הנקודים פ"ב [פרק ב'] כמ"ש וכיוצא בזה כו') וענין הפרסא היה כדי שיוכל גם הבריאה לקבל אורו ותבין ותשכיל בזה איך יש פרסא בין אצילות לבריאה עכ"ל [עד כאן לשונו].

(ועינינו בעץ חיים, שער אבא ואמא, פרק ג, בענין זה; ובשער הנקודים, פרק ב, במה שכתוב "וכיוצא בזה" וכו'). עניינה של הפרסא היה לאפשר גם לבריאה לקבל את אורו; ומתוך כך תוכלו להבין ולהשכיל כיצד יש פרסא בין אצילות לבריאה. עד כאן לשונו.

ההערה שבסוגריים מפנה את הלומד לעץ חיים, העוסק באותו ענין. הציטוט המסתיים כאן מסביר את מטרת הפרסא: לאפשר גם לבריאה לקבל אור, ומלמד כיצד הפרסא מפרידה בין אצילות לבריאה.

אכן לעייל [לעתיד לבוא] דכתיב והיה מספר³¹ בניי [בני ישראל] שהוא עלמא דאתגליא שמהחזה ולמטה יהיה בבחי' ומדרגת עלמא דאתכסא שלמעלה מהפרסא בחי' ולתבונתו אין מספר³² וא"כ יהי' [יהיה] הגילוי למטה כמו למעלה:³³

אכן, לעתיד לבוא, שעליו נאמר "והיה מספר בני ישראל" — כלומר, העולם הגלוי, שמן החזה ולמטה, יהיה במדרגת העולם הנסתר, שלמעלה מן הפרסא, בחינת "ולתבונתו אין מספר". ואם כן, הגילוי למטה יהיה כמו למעלה:

לעתיד לבוא, "מספר בני ישראל" — העולם הגלוי שמתחת לחזה — יהיה במדרגת העולם הנסתר שמעל לפרסא, שעליו נאמר "ולתבונתו אין מספר". אזי הגילוי למטה יהיה כמו הגילוי למעלה.

בעבודה

לאחד את שני הלבבות, כך שגם היצר הרע יפנה לאהבת ה', ולעסוק כעת בצדקה ובחסד. זו הזריעה שממנה צומח הגילוי העתידי של "רב חסד"; והישארות ערים בליל חג השבועות ממשיכה את המדרגה שבה "הלילה כיום יאיר".

שאלות לשיחה

1. מדוע אומר הזוהר שיום ולילה קיימים רק "מצדנו", ובאילו שני אופנים מפרש אדמו"ר הזקן ביטוי זה?
2. כיצד גורם איחוד היצר הטוב והיצר הרע למטה לכך ש"השמאל נכלל בימין" למעלה?
3. באיזה מובן הצדקה והחסד שלנו הם כלי לגילוי "רב חסד", כשם שהגוף הוא כלי לנשמה?
4. מדוע מונעת הפרסא כעת מהמדרגה הנעלמת של אריך אנפין להגיע לז"א ולנוקבא, ומה ישתנה לעתיד לבוא?

הערות

זכרי' יד, ז.

6 לילה כיום יאיר

"גם חושך לא יחשיך ממך, ולילה כיום יאיר." הטקסט משתמש בפסוק זה ביחס לעתיד, כאשר ההבחנה בין יום ללילה תתבטל.

Psalms 139:12 תהילים קל"ט:י"ב

גם־חֹשֶׁךְ לֹא־יִחְשֹׁךְ מִמֶּךָ וְלַיְלָה כִּיּוֹם יֵאִיר כְּחֹשֶׁךְ כְּאוֹרָה:

Even the darkness is not too dark for Thee, But the night
shineth as the day; The darkness is even as the light

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

4 פסוקה

7 בד"ה וידעת היום

המאמר על "וידעת היום" בפרשת ואתחנן. במקום שאליו מפנה ההערה, לאחר תיאור הזמנים והמצבים המשתנים השייכים לממלא כל עלמין, המאמר עובר לידיעת סובב כל עלמין, שנמשכת "היום" באמצעות "והשבות אל לבבך", כאשר שני היצרים שותפים לכך והצד האחר נכפף.

הערת קה"ת

ראה לקמן פ' ואתחנן ד, ד.

"דע היום והשב אל לבבך, כי הוי' הוא אלקים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת, אין עוד". הטקסט מפרש את "היום" ככולל גם את הלילה, את "לבבך" כשני לבבות, ואת "הוי' הוא אלקים" כאיחוד של שני השמות.

Deuteronomy 4:39 דברים ד':ל"ט

וְיָדַעְתָּ הַיּוֹם וְהִשְׁבַּתְּ אֶל־לִבְּךָ כִּי ה' הוּא הָאֱלֹקִים בְּשָׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל־הָאָרֶץ מִתַּחַת אֵין עוֹד:

know this day, and lay it to thy heart, that the L-RD, He is
G-d in heaven above and upon the earth beneath; there is
.none else

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

9 כד אתכפיא סט"א

הזוהר מלמד שמי שמשיב חוטא בתשובה גורם להכנעת הסטרא אחרא ולהתרומומות כבודו של הקדוש ברוך הוא. כאן הביטוי מציין את שיבת היצר הרע אל ה', המאחדת את שני הלבבות.

Zohar II, 128b זח"ב קכח, ב

הערת קה"ת

זח"ב קכח, ב.

5 פסוקה

10 דלית שמאלא בהאי עתיקא

"באותו עתיק הנסתר אין צד שמאל; הכול ימין." הדברים מובאים כדי להראות שבאריך אנפין יש חסד בלבד, ולכן יום ולילה אינם שייכים בו.

Zohar III, 129a זח"ג קכט, א

הערת קה"ת

זח"ג קכט, א. וראה שם רפט, א.

"והיה אור הלבנה כאור החמה, ואור החמה יהיה שבעתיים, כאור שבעת הימים." ההפניה היא למאמר על פסוק זה, העוסק בעתיד, כאשר הלבנה,

11

1 פסוקה

1 ביאור מעט

ההערה מפנה לביאור נוסף ("עוד ביאור") בנושא זה בדרושי אדמו"ר הזקן משנת תקס"ה, כרך 2, עמוד 602.

הערת קה"ת

ראה בסה"מ תקס"ה-ב ע' תרב עוד ביאור.

2 "וְנִקְבְּצוּ בְנֵי יְהוּדָה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל יַחְדָּו, וְשָׁמוּ לָהֶם רֹאשׁ אֶחָד... כִּי גָדוֹל יוֹם יִזְרְעָאֵל". המאמר כולו מסביר את "היום הגדול" הזה.

Hosea 2:2 הושע ב':ב'

וְנִקְבְּצוּ בְנֵי־יְהוּדָה וּבְנֵי־יִשְׂרָאֵל יַחְדָּו וְשָׁמוּ לָהֶם רֹאשׁ אֶחָד וְעָלוּ מִן־הָאָרֶץ כִּי גָדוֹל יוֹם יִזְרְעָאֵל:

And the children of Judah and the children of Israel shall be
gathered together, and they shall appoint themselves one
head, and shall go up out of the land; for great shall be the
day of Jezreel

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

2 פסוקה

3 "והיה יום אחד, הוא ייוודע להוי', לא יום ולא לילה; והיה לעת ערב יהיה אור". הזוהר מיישם את הביטוי "יום אחד" על זמן הגילוי הגדול, והמאמר מזהה אותו עם "היום הגדול" שבנבואת הושע.

Zechariah 14:7 זכריה י"ד:ז'

וְהָיָה יוֹם־אֶחָד הוּא יָוֹדַע לַה' לֹא־יּוֹם וְלֹא־לַיְלָה וְהָיָה לְעֵת־עֶרֶב וְהָיָה אוֹר:

And there shall be one day Which shall be known as the
L-RD'S, Not day, and not night; But it shall come to pass,
.that at evening time there shall be light

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

4 לא אתקרי לא יום ולא לילה דלית יום אלא מסטרא דיין

הזוהר אומר שכאשר עתיק יומין מתעורר בתיקוניו, זמן זה נקרא "יום אחד", ו"אינו נקרא לא יום ולא לילה, שאין יום אלא מצדנו ואין לילה אלא מצדנו". המאמר כולו בנוי על אמירה זו.

Zohar, Idra Rabba 21:157-23:166 ספר הזוהר, האדרא רבא כ"א:קנ"ז-כ"ג:קס"ו

3 פסוקה

5 לא יום ולא לילה

"לא יום ולא לילה; והיה לעת ערב יהיה אור." כאן הפסוק מתאר את ההתגלות העתידית של אריך אנפין, שבה גם הערב נעשה אור.

Zechariah 14:7 זכריה י"ד:ז'

וְהָיָה יוֹם־אֶחָד הוּא יָוֹדַע לַה' לֹא־יּוֹם וְלֹא־לַיְלָה וְהָיָה לְעֵת־עֶרֶב וְהָיָה אוֹר:

And there shall be one day Which shall be known as the
L-RD'S, Not day, and not night; But it shall come to pass,
.that at evening time there shall be light

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

הערת קה"ת

אנפין, ואת יזרעאל כ"ה יזרע".

Hosea 2:2 הושע ב"ב

ונקבצו בני־יהודה ובני־ישראל יחדו ושמו להם ראש אחד ועלו מן הארץ כי גדול יום יזרעאל:

And the children of Judah and the children of Israel shall be gathered together, and they shall appoint themselves one head, and shall go up out of the land; for great shall be the day of Jezreel.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

16 ה' יחתו

"ה', יחתו מריבו...". הטקסט מפנה למאמרו על פסוק זה, שבו נמשל הכלי לגוף לנשמה.

I Samuel 2:10 שמואל א ב"י

Havayah יחתו מריבו עלו בשמים ירעם Havayah ידיו אפסי־אָרץ ויתן־עו למלכו וירם קרן משיחו:

They that strive with the L-RD shall be broken to pieces; Against them will He thunder in heaven; The L-RD will judge the ends of the earth; And He will give strength unto His king, And exalt the horn of His anointed.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

17 אני הוי' אלקיכם

"אני הוי' אלקיכם", סיום פרשת ציצית. הטקסט מפנה למאמרו על פסוק זה לאותו רעיון.

Numbers 15:41 במדבר ט"ו:מ"א

אני ה' אלקיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים להיות לכם לאלקים אני ה' אלקיכם:

I am the L-RD your G-d, who brought you out of the land of Egypt, to be your G-d: I am the L-RD your G-d.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

8 פסקה

18 ועיני בע"ה שער א"א

ההערה מפנה ללשון שבספר החקירה, דף 61b, בעניין ההפניה לעץ חיים, שער אריך אנפין; לא נאמר בה מעבר לכך.

הערת קה"ת

ראה בספר החקירה סא, ב הלשון.

19 דעתיק המתלבש בא"א מסתיים

בשער אריך אנפין, פרק א, עץ חיים אומר שיסוד עתיק מלוכש בתוך תפארת אריך אנפין עד החזה, ושם הוא מסתיים. זהו המקור הראשון שמביא הטקסט.

Sefer Etz Chaim 13:2 עץ חיים י"ג:ב

... לרוב העלמו עמוק עמוק מי ימצאנו ואל מציאות הא"ס הוא הנקרא באדר"ו בשם עתיקא דכל עתיקין והענין הוא כי טרם התלבשותו אין מי ששייגנו כלל ועיקר ולכן כדי שיהיה אפשרות בתחתונים לקבל קצת הארה ממנו נתלבש ונגנו בספי' הכתר כנוצר בס"ה ובתיקונים דאמר דא"ס טמיר וגניז גו כתרא עלאה ואחר התלבשותו בו יש כח בתחתונים לקבל קצת הארה ממנו ואמנם כאשר הא"ס מתלבש במה שלמטה הימנו כנ"ל הנה הוא מתלבש בגי' רישין אלו הנזכר כאן באדרא ובהיותו

נוקבא, תאיר כמו החמה, ז"א.

Isaiah 30:26 ישעיהו ל"ב:כ"ו

והנה אור־הלִבְנָה כאור החמה ואור החמה יהיה שבעתים כאור שבעת הימים ביום חֹבֶשׁ הַיָּמִים אֶת־שֶׁכֶר עֲמוֹ וּמַחֵץ מִכְתּוֹ יִרְפָּא:

Moreover the light of the moon shall be as the light of the sun, And the light of the sun shall be sevenfold, as the light of the seven days, In the day that the L-RD bindeth up the bruise of His people, And healeth the stroke of their wound.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

6 פסקה

12 והיה יום אחד הוא יודע

"והיה יום אחד, הוא ייודע להווי". הוזהר בפרשת אמור מחיל את הפסוק על חג השבועות.

Zechariah 14:7 זכריה י"ד:ז

והנה יום־אֶחָד הוא יָדוּעַ לְהִי לַאֲיוֹם וְלַלַּיְלָה וְהָיָה לְעֵת־עֶרֶב וְהָיָה אֹר:

And there shall be one day Which shall be known as the L-RD'S, Not day, and not night; But it shall come to pass, that at evening time there shall be light.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

13 והיה יום אחד הוא יודע

הוזהר אומר שכאשר ניתנה התורה, כנסת ישראל הוכתרה בכתרים עליונים ונקראת "יום אחד", כפי שכתוב: "והיה יום אחד". אדמו"ר הזקן מסביר שזוהי בחינת כתר דאריך אנפין הנמשכת לז"א בחג השבועות.

Zohar, Emor 31:147-32:155 ספר הוזהר, אמור ל"א:קמ"ז-ל"ב:קנ"ה

The truth is that this offering had the same significance as the offering brought by the wife of the jealous husband, which was also of barley, and was to show that the Community of Israel was not unfaithful to the Holy King.1The first 9 lines of the Hebrew text do not appear in our translation. This was brought for seven full weeks, and then the Holy King came to join the Community of Israel and the Torah was given to Israel.1The last 47 lines of the ... Hebrew text do not

The Zohar; London, Soncino Press, 1933 (Public Domain)

14 גם לילה כיום יאיר

"לילה כיום יאיר". הישארות ערים בליל חג השבועות ממשכה בחינה זו, שבה הלילה הוא כיום.

Psalms 139:12 תהילים קל"ט:י"ב

גַּם־חֹשֶׁךְ לֹא־יִחְשֶׁיךָ מִמֶּךָ וְלַיְלָה כִּי־וְיָאִיר כְּחֹשֶׁכָה כְּאוֹר:

Even the darkness is not too dark for Thee, But the night shineth as the day; The darkness is even as the light.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

7 פסקה

15 כי גדול יום

"כי גדול יום יזרעאל". הטקסט מפרש את "היום הגדול" כהתגלות אריך

פסוקה 10

24 בד"ה ששים המה מלכות

המאמר "ששים המה מלכות" מסביר את דברי בעל הדעה הדואליסטית "מפלגך לעילא..." לתתא"י (סנהדרין לט ע"א) באמצעות תחום הפירוד, "ומשם ייפרד". במקום שאליו מפנה ההערה מוסבר שהנהר, בינה, עדיין כולו אחד; ורק משם ולמטה, דרך מלכות המתלבשת בבריאה, ביצירה ובעשיה, מתהווים עולמות נפרדים. לעתיד לבוא יתגלה למטה המעיין עצמו, חכמה, וההסבר מפנה לעניין "והיה מספר בני ישראל".

הערת קה"ת

לקו"ת שה"ש לט, ב. וראה לקמן פי' נשא כד, א.

25 ששים המה מלכות

"ששים מלכות ושמונים פילגשים, ועלמות אין מספר". הטקסט מפנה למאמרו על פסוק זה.

Song of Songs 6:8 שיר השירים ו':ח

ששים המה מלכות ושמונים פילגשים ועלמות אין מספר:

There are threescore queens, And fourscore concubines,
And maidens without number

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

26 מפלגך לעילא

מגוש אחד אמר לאמימר: "החלק שלך שמעל המותניים שייך להורמיו, והחלק שמתחת למותניים — לאהרמיו", כאילו שני כוחות שולטים בשני חצאי האדם, ואמימר הפריך את דבריו. הטקסט משתמש בביטוי כדי לתאר את התחום שמעל החזה ואת תחום הפירוד שמתחתיו.

Sanhedrin 39a:9-10 סנהדרין ל"ט א:ט-י

אמר לקה הווא אגושא לאמימר: מפלגך לעילא דהורמיו, מפלגך לתתא דאהרמיו. אמר לקה: אם כן, היכי שביק לקה אהורמיו דהורמיו לעבורי מיא בארעיה? אמר לקה קיסר לרבי תנחום: תא ליהו כולן לעמא חד. אמר: לחיי, אנו דמהלינו לא מצינו מיהוי כותיכנו. אתון מהליתו והו כותנן! אמר לקה: מימר שפיר קאמר, מיהו כל דוכי למלקא לשדיוה לביכר. שדיוה לביכר ולא אכלוה. אמר לקה הווא מינא: האי דלא אכלוה משום דלא קפון ...

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

הערת קה"ת

סנהדרין לט, א.

27 ומשם יפרד

"ונהר יצא מעדן להשקות את הגן, ומשם ייפרד והיה לארבעה ראשים". הטקסט מחיל את הביטוי "משם ייפרד" על התחום שמתחת לחזה, מקור העולמות הנפרדים.

Genesis 2:10 בראשית ב':י

ונהר יצא מעדן להשקות את הגן ומשם יפרד והיה לארבעה ראשים:

And a river went out of Eden to water the garden; and from
thence it was parted, and became four heads

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

הערת קה"ת

בראשית ב, י.

28 יהי רקיע בתוך המים

"יהי רקיע בתוך המים, ויהי מבדיל בין מים למים". דברי הוהר על פסוק זה

Sefer Etz Chaim (Public Domain)

20 במקום החזה דא"א

בשער אבא ואמא, פרק א, עץ חיים מזכיר שיסוד עתיק מסתיים במקום החזה של אריך אנפין, כך שהחסדים והגבורות שהוא מכיל נמצאים כולם בתוך אריך אנפין, מהחזה ולמעלה.

Sefer Etz Chaim 14:3 עץ חיים י"ד:ג

... עוד יש חילוק אחר והוא כי בז"א יצאו ב' נקבות שהם לאה ורחל אחת נגד מקום המגולה למטה מיסוד ואחת כנגד מקום המכוסה כמו שהם כאן בינה ותבונה אבל ביעקב ודור המדבר אינם יוצאין שניהם אלא למטה במקום הגלוי והטעם הוא לפי ששם בז"א יש למעלה במקום המכוסה ב' מסכים שהם מחיצות יסוד דאבא ויסוד דאמא המלביש ליסוד אבא כנודע והנה יעקב ודור המדבר שתיהן יוצאין מן יסוד דאבא שמתעלם תוך יסוד דאמא ואין להם כח לצאת לחוץ שם למעלה אבל למטה במקום המגולה שאין שם מסך דיסוד דאמא ...

Sefer Etz Chaim (Public Domain)

פסוקה 9

21 אשר לא ימד ולא יספר

"ומספר בני ישראל יהיה כחול הים, אשר לא יימד ולא ייספר". המאמר מפרש את הביטוי "לא יימד ולא ייספר" כגילוי העתידי של הבחינה הנסתרית של אריך אנפין, שהיא למעלה ממספר.

Hosea 2:1 הושע ב':א

והיה מספר בני ישראל כחול הים אשר לא ימד ולא יספר והיה במקום אשר יאמר להם לא עמי אתם ואמר להם בני אליהי:

Yet the number of the children of Israel shall be as the sand
of the sea, which cannot be measured nor numbered; and it
shall come to pass that, instead of that which was said unto
them: 'Ye are not My people', it shall be said unto them: 'Ye
'are the children of the living G-d

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

22 לפני אחד מה אתה סופר

המראה מקום של קה"ת למילים האלה (ההערה למטה).

הערת קה"ת

ס"י פ"א, מ"ז.

23 לפני אחד מה אתה סופר

בספר יצירה נאמר על עשר הספירות שאדונן אחד ואין שני לו: "ולפני אחד, מה אתה סופר?" המאמר משתמש בכך ביחס לבחינה שהיא למעלה ממספר.

Sefer Yetzirah 1:7 ספר יצירה א':ז

עשר ספירות בלי מה נעוץ סופן בתחלתן ותחלתן בסופן כשלהבת קשורה בגחלת שאדון יחיד ואין לו שני ולפני אחד מה אתה סופר:

The decade of existence out of nothing has its end linked to
its beginning and its beginning linked to its end, just as the
flame is wedded to the live coal; because the L-rd is one and
there is not a second one, and before one what wilt thou
count?

Sefer Yetzirah, Warsaw 1884 (Public Domain) • Sefer Yezirah, trans. by Isidor Kalisch. New York, 1877 (Public Domain)

הנעלם שמעל הפרסא, שהוא מעבר למספר.

Psalms 147:5 תהילים קמ"ז:ה'

גדול אֲדוֹנֵינוּ וְרַב־כַּחַ לְתַבּוּנָתוֹ אֵין מִסְפָּר:

Great is our L-rd, and mighty in power; His understanding
is infinite

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

על "יהי רקיע" אומר הוזהר שיש קרום באמצע פנימיות האדם, שמפריד בין העליון לתחתון, מקבל מלמעלה ומשפיע למטה; כך גם הרקיע מבדיל בין המים העליונים לתחתונים. הוזהר מביא גם את הפסוק "והבדילה הפרוכת לכם". הטקסט מזהה את הקרום הזה עם הפרסא.

Zohar, Bereshit 37:361-39:373 ספר הוזהר, בראשית ל"ז:שס"א-ל"ט:שע"ג

When Israel deserted it through performing the ceremony of circumcision without drawing back the flesh, there was applied to them the verse, "then the people of the L-rd went down to the gates" (Ibid.): these are the gates of righteousness in which they sat without entering further. Of that time it is written, "and the children of Israel forsook the L-rd" (Judges 2, 12), until Deborah came and restored the proper performance of the ceremony. Hence Deborah speaks of herself as a "mother in Israel", to indicate that she ... brought

The Zohar; London, Soncino Press, 1933 (Public Domain)

33

הם מקור דימוי הקרום.

Genesis 1:6 בראשית א':ו'

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי רָקִיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם וַיְהִי מְבַדִּיל בֵּין מַיִם לַמַּיִם:

And G-d said: 'Let there be a firmament in the midst of the
'waters, and let it divide the waters from the waters

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

29 והבדילה הפרוכת

"והבדילה הפרוכת לכם בין הקודש ובין קודש הקודשים". הוזהר מביא פסוק זה לצד דימוי הקרום; שניהם מסמלים את הפרסא.

Exodus 26:33 שמות כ"ו:ל"ג

וְנָתַתָּה אֶת־הַפְּרֹכֶת תַּחַת הַקְּרָסִים וְהַבָּאתָ שָׁמָּה מִבֵּית לַפְּרֹכֶת אֶת אֲרוֹן הָעֵדוּת וְהַבְדִּילָה הַפְּרֹכֶת לָכֶם בֵּין הַקֹּדֶשׁ וּבֵין קֹדֶשׁ הַקֹּדֶשִׁ:

And thou shalt hang up the veil under the clasps, and shalt
bring in thither within the veil the ark of the testimony; and
the veil shall divide unto you between the holy place and the
most holy

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

30 שמתחלת מהחזה מצד פנים

Etz Chaim (Sha'ar Abba ve'Imma, chapter 3) מלמד שבאמצע גופו של אריך אנפין יש פרסא המפרידה בין החצי העליון לתחתון, כמו הקרום שבאדם בין איברי הנשימה לאיברים התחתונים, ושמלפנים היא מתחילה ממש מתחת לחזה. זוהי הפרסא שהטקסט מתאר.

Sefer Etz Chaim 14:3 עץ חיים י"ד:ג'

... התחתונים שהם ככד ובני מעיים כנודע והנה זה הפרסא אינו כיושר רק כי כאשר מתחלת מצד הפנים היא מתחלת מתחת החזה ממש וכשמתרחבת ומתפשטת עד האחור היא עומדת (נמוכה עד) כנגד מקום הטבור כנראה בחוש הראות בחוש הטבע וזהו נקרא יותרת הככד קרומא דפסיק גו מעוי דב"נ כנוכר בזהר פ' בראשית ע"פ יהי רקיע בתוך המים והנה או"י עומדין בבי הצדדין דא"א זה בימין וזה בשמאל ועומדין פניהם איש אל אחיו פב"פ והנה בחוש הראות אנו רואין שמקום חיבור ב' בחי' הבטן והכרס של שניהן בולט ויוצא לחוץ משאר

...

Sefer Etz Chaim (Public Domain)

31 והיה מספר

"והיה מספר בני ישראל..." הטקסט מפרש את "מספר" כרומז לעולם הגלוי שמתחת לחזה, שבעתיד יעלה למדרגה של מה שהוא למעלה ממספר.

Hosea 2:1 הושע ב':א'

וְהָיָה מִסְפַּר בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל כְּחֹל הַיָּם אֲשֶׁר לֹא־יִמָּד וְלֹא יִסָּפֵר וְהָיָה כְּמִקוֹם אֲשֶׁר־יֹאמַר לָהֶם לֹא־עָמִי אַתֶּם יֹאמַר לָהֶם בְּנֵי־אֱלֹהִים:

Yet the number of the children of Israel shall be as the sand
of the sea, which cannot be measured nor numbered; and it
shall come to pass that, instead of that which was said unto
them: 'Ye are not My people', it shall be said unto them: 'Ye
'are the children of the living G-d

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

32 ולתבונתו אין מספר

"גדול אדונו ורב כוח, לתבונתו אין מספר". הטקסט מחיל זאת על העולם

על המהדורה

המהדורה הזאת כוללת לשון המאמר, התרגום לעברית של ימינו, הביאורים שלנו וההערות.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

התרגום שלנו לעברית של ימינו, מתוך התרגום האנגלי שלנו מלשון הקודש, בלי הערות קה"ת: CC BY 4.0.

הביאורים שלנו, עם הסקירה, השאלות והעמוד לילדים: CC BY-NC 4.0.

The notes: Kehot's marei mekomos ("Sources and References", including the Rebbe's notes) © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted; our notes on them: CC BY-NC 4.0.

Sefaria: Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA); The Holy Scriptures: A New Translation (JPS 1917) דרך מקורות מצוטטים, דרך (Public Domain); The Zohar; London, Soncino Press, 1933 (Public Domain); Sefer Etz Chaim (Public Domain); Sefer Yetzirah, Warsaw 1884 (Public Domain); Sefer Yezirah, trans. by Isidor Kalisch. New York, 1877 (Public Domain); William Davidson Edition - Vocalized Aramaic (CC-BY-NC).

המהדורה כולה: CC BY-NC 4.0. מותר להעתיק, להדפיס ולהפיץ בחינם, בציון Kehot Publication Society ו־likuteitorah.com; אסור למכור. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

התרגום לעברית נעשה מהמהדורה האנגלית של likuteitorah.com בעזרת בינה מלאכותית (openai/gpt-6-luna-pro:batch), כשלשון המאמר לצדו לבדיקה. עדיין לא עבר עריכה אנושית. כל דבר חשוב יש לבדוק מול לשון המאמר.

הרבי ביקש ללמוד את מאמרי פרשת השבוע, «הפרשה החסידית», באותו שבוע, מחולקים לשבעת ימיו (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725). למה ללמוד, וברכות הרבי: [/likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/](https://likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/) (Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309).

מיום חגיגי ולא מסחרי. אין כאן מכירה. אין שיוך לקה"ת, ל־Sefaria או לספריית ליובאוויטש. © likuteitorah.com

מתוך likuteitorah.com/he/likutei-torah/bamidbar/8/

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק